

A német erdészek ez idei (XVI.) vándorgyűlése.

Közi: Mudrony Pál.

Németország erdészei tudvaleg minden évben a német birodalom valamely nagyobb városában vándorgyűlést tartanak, a melyen az erdészetet érdeklő ügyek tüzetes tanácskozás alá vétetnek s a hozott határozatok végrehajtása iránt is intézkedés történik.

Az idei vándorgyűlés Aachenben szeptember 5—8-ig tartatott meg. Elnökül Fürst erdőtanácsos Aschaffenburgból lón megválasztva, alelnökül Polch főerdőmester Aachenből. A tanácskozás első tárgyát Fischbach főerdőtanácsos előadása képezte, a ki az erdőmunkások segélyezésére vonatkozó törvényről tett előterjesztésében egyebek között a következőket mondá. „Ha az erdőmunkást baleset vagy szerencsétlenség éri, akkor segélyezésre jogos igénye kell, hogy legyen. Ez által társadalmi állása emelkedni fog. Gyermekeket az erdőgazdaságban nem igen foglalkoztatnak, azokra vonatkozólag tehát törvényes intézkedésre nincs is szükség. Hogy a segély, illetőleg kártérítés, mekkora legyen, azt csak hosszabb tapasztalat alapján lehet helyesen meghatározni. Hegyes vidéken az üzem nehézségei miatt külön rendszabályok lesznek szükségesek. Az egyes erdészeti szövetkezet ne terjedjen kis körre, hanem legalább is egy kormányzati kerületre (megyére). A szövetkezet akkor nagyobb eszközök felett fog rendelkezni, s inkább a szövetkezet kebelében lehet alosztályokat életbe léptetni, ha a kerületben igen nagy volna az erdei munkások száma. A mezőgazdasági üzem és az erdészet közt nem igen lehet határvonalat vonni. De országos törvény által kötelezővé kellene tenni a keresetképtelenség esetére a biztosítást. Ott, ahol erdő- és bányauzem van egymással kapcsolatban, e célra már rég alakultak szövetkezetek. A biztosítási törvény betetőzését az elaggodtak és rok-

kantak ellátásában kell hogy találja. Ehhez a birodalomnak is hozzá kell járulni. Tűzkár ellen is lehet biztosítást teremteni; erdőmunkásoknál azonban ily esetben a facultativ biztosítás soha nem lesz a czélnak megfelelő, kényszer-biztosítást pedig behozni alig volna lehetségés. Az minden esetre áll, hogy az új socialis törvények hatalmas védgátat képeznek minden felforgatási tervek ellen s a lakosság nagyobb részét szorosabbra fűzik az állami élethez. Kivánatos tehát, hogy minden erdész egész erélylyel közreműködjék e hazafias mű végrehajtásán.“

Jents másodelőadó ugyanezen kérdésre nézve mindenben csatlakozott az előtte szóló nézetéhez. De megjegyezte, hogy a vadászat is a törvény alá esik. Humanitarius szempontból kivánatosnak tartja, hogy a betegség esetére való biztosítást az erdőmunkásokra nézve okvetlen kötelezővé kellene tenni. A különböző vidékeken a szükséghez képest lehet ebben eljárni, de azt nem tartaná helyesnek, hogy külön osztályba soroztassanak az egyes veszélyek, melyek az erdőmunkásokat érhetik, vagy hogy a mezőgazdaságtól az erdészeti elkülöníttessék. Kivánatosnak tartaná, hogy a törvény népszerű nyelven megismertessék a munkásokkal.

Ezután Jäger (Thüringiából) egy nagy erdészeti szövetséget alapítását hozta javaslatba. Bismarck birodalmi kancellár nagy érdemeinél említi fel azt, hogy minden nehézségek daczára életbeléptette a segélypénztárhoz való hozzájárulási kényszert. De azt nem tartaná igazságosnak, ha a betegség és baleset ellen való biztosítás összes költségeit az erdőtulajdonosok tartoznának viselni. Erre csak az esetben volnának szerinte kötelezendők, ha az állam a favámok felemelése által arról gondoskodnék, hogy az erdőgazdaság jövedelmezőbbé tétessék.

A gyűlés egy bizottságot választott, a melynek feladatává tette, hogy az előterjesztésekben kifejezett kívánások tárgyá-

ban indokolt javaslatokat készítvén, azokat a legközelebbi gyűlés elé terjeszse.

A vándorgyűlés második napján egy igen érdekes kérdés: a pusztaterületek beerdősítése képeszte a tanácskozás tárgyát. Roloff erdőmester előadó beszédében főképp az aacheni kormányzósági kerületben tett tapasztalatokra hivatkozott. Eifelvidékének átlagos magassága — úgy mond — mintegy 550 *m* s az átlagos közép hőmérsék ugyanitt 4 fok R. A 199.540 hectárra menő területből 1861-ben a mezőgazdasággal foglalkozó minden egyénre 11,1 hectár esett. A kedvezőtlen viszonyokhoz járul a változatos éghajlat s a physikai és vegyi tekintetben kimerült talaj. A takarmánynövények még meglehetősen megteremnek, pedig azok művelése ez ideig igen el volt hanyagolva. Ennek oka, leginkább az eifeli lakosság szellemi lustasága s kivált idegenkedésük minden újítástól. Az érvényben levő örökösödési jognál fogva a földbirtok a végtelenségig feldaraboltatik. 1850-ig a lakosság nagy része iparból és erdőgazdaságokból élt, ujabban azonban mindkettő nagyon aláhanyatlott. Most igen sok pénzt is munkát kell az elpusztított földbe ölni, hogy a rablógazdaság következményeit ismét jóvá lehessen tenni. A kormány 1850 óta pontos helyi felvételeket eszközöltetett a földművelés állapotáról, s annak emelésére is gondja volt. A községek s magányosok csatlakoztak ez előjáráshoz. Kutatások történtek arra nézve, hogy mikép lehessen a talajművelést megjavítani, a trágya gyűjtést elősegíteni, az állattenyésztést emelni, a forgalmi eszközöket javítani, a házi ipart előmozdítani, s a nagy kiterjedésű pusztaság földterületeket befásítani. Ez a befásítás az állami gondviselésnek egyik lényeges tényezője. Egy szakértőkből álló bizottság a földeket szántó-, legelő- és erdőterületekre osztályozta s e közben azt találta, hogy 12,354 hectár oly terület van

a kerületben, a melyet be kell erdősíteni. Általánosan elterjedt az a nézet, hogy a beerdősítés által az Eifelvidék jelentékeny előmenetelt teend a jóllétben. 1880-ig 5219 hectárt ültettek be erdőnek. Az állam e célra 1002 hectárt váltott meg s azzal már nagy sikereket ért el. Az 5219 hectár befásítására a kormány 160.454 markot, a községek 81.550 markot adtak. A befásítás által a községek vagyonszága nevezetesen emelkedett.

Szónok végül azt ajánlotta, hogy a vadvizes és exponált hegyoldalakat a szél és fagy ellen való oltalom végett kell befásítani. „A befásításra kijelölendő terület tekintetében — úgy mond — nem csak a talaj minősége, fekvése s a gazdasági központtól való távolsága irányadó, hanem legfőképp a közszükség, a közérdek. A községi pusztaföldek beerdősítése jövedelmező vállalkozásnak bizonyul s fő célját betölti, hogy a községek jóllétre szert tehessenek és a saját lábukon megállhassanak.“

Nay főerdész Hagenauból, az ottani talaj minőségét ecsetelte. Nálunk — úgy mond — a pusztta földeket minden 6—10 évben bérbe adják. 1000 méter magasság felett már nem üznek mezőgazdaságot. A hegyoldalak rendszerint szárazak, meredek és ezért terméketlenek. A nagy esőzések lehordják a feltalajt. A hegyekről hirtelen lefutó vizek miatt nagyon sürgetik a hegyoldalak befásítását. Ezen agitációt a gyárosok is támogatják mivel ők azt tartják, hogy ha a hegytetők be lesznek erdősítve rendes és olcsó vizierőhöz fognak jutni. E tekintetben tehát igen kívánatos volna tervszerűn eljárni. Arra is ügyelni kell, hogy lehetőleg mielőbb hasznot hajtó legyen a befásítás.

A következő tárgy: a vadkárok kérdése volt. Erről Borggreve főerdőmester Berlinből, tett előterjesztést s

azt indítványozta, hogy a német jogászyűlésnek idevágó határozatát nem kell semmibe venni, s illetőleg azzal ellentétes állást elfoglalni. Braun főerdőtanácsos Darmstadtból ellenben helyesnek találta azt az elvet, hogy egész Németországon egyöntetű eljárás követtessék a vadkárok tekintetében, de ez ne legyen költséges és hosszadalmas, hanem vegye elejét a perpatvarkodásoknak is. A vita további folyamában az az indítvány is tétetett, hogy a vadászat tulajdonosa tartozzék kártérítést adni a gazdáknak, akiknek vetéseiben a vadak pusztítást tettek.

Az ily kártérítési követelésnél első sorban barátságos egyezség kísérlendő meg. Egyezség nem sikerülése esetén felperes tartozzék az összes perköltséget viselni, ha az ítélet nagyobb kártérítést nem, ítelt meg mint a minő a barátságos egyezségnél neki felajánlva lett. Végül a gyűlés határozatkép kimondta, hogy „a vad okozta károk megtérítésének szabályozása czélszerűtlen és lehetetlen mindaddig, a míg a vadászati jog egészen véve szabályozva nem lesz.

A közgyűlés többi tárgyai kevésbé voltak gyakorlati értékűek. Dr. Kanitz főerdész a világosság befolyásáról a lombképződésre tartott előadást. Kimutatta, hogy némely fa a világos, más az árnyas helyet szereti s hogy mindkét fát egymás mellett megtaláljuk erdeinkben. De általában a lombzat sokkal erősebb világos helyen mint árnyékban, a bükkfa levele például árnyékban csak harmadrész akkorára nő, mint ott, a hol elegendő világosságot kap. S így van ez a tűlevelűeknél is. Minden lomb olyan világosságot szeret, a minőben képződött. Ezért a fák eleinte megsinlik, ha az erdőt ritkítják, a lombzatuk ilyenkor még rosszabb kinézésű s csak később indulnak a fák erőteljesebb fejlődésnek. Dr. Hasenkleder a füstnek a fák növéseére gyakorolt káros hatásáról értekezett s kimutatta, hogy ám-

bár a kénsav és chlor minden növénynek alkatrésze, tulságos behatása azért még is árt a fák növésének. Végül dr. Brandis az indusi bambus ültetvényeket ismertette.

Ezzel a gyűlés véget ért.

A jövő évi vándorgyűlés Münchenben s a rákövetkező Lipcsében fog megtartani.

L a p s z e m l e.

(T.) **A luczfenyő korának befolyása ezen fa magtermésére.**

Erre vonatkozó adatokat tartalmaz az „Oesterreichische Fortszeitung“ nyomán alább közölt táblázat, mely tulajdonképen a különböző koru luczfenyőfákról származó mag csirázókétségének kipuhatólása czéljából eszközölt, egyszersmind azonban a tobozok nagyságára, a tobozokban foglalt magvak számára, ezek nagyságára, színére, valamint *kg*-onként és *l*-enként talált számára, illetve súlyára is kiterjesztett vizsgálat eredménye alapján állítottatott össze.

A vizsgálat tárgyát képező tobozok a cseh morva fensik Csehország északi részében 650 *m* tengerszin feletti magasságban zord égálg alatt nőtt 20 darab részben egészen fiatal, részben vágható, vagy közel vágható, részben pedig túlkoros törzsről, a téli fadöntés idején február havában szedettek, midőn még a pikkelyek teljesen záródtak, a magot azután rögtön a leszedés után 34° C. hőmérséklet mellett kipergették. A tobozokban foglalt magmennyiség négy-négy toboz tartalma szerint állapítottatott meg, a csirázókétség meghatározásánál pedig hat-hat toboz magjának vegyüléke szolgált alapul.

Sorra vizsgálván a kimutatás hasábjában foglalt eredményeket, mindenekelőtt azt látjuk, hogy a fiatal, valamint a túlkoros törzsekről származó tobozok hossza átlagban véve kisebb mint a vágható törzsekről szedett tobozoké, miből arra lehet következtetni, hogy a tobozok hossza a fa korával növekszik, annak vágható, vagy közel vágható korában tetőpontját éri el s azután megint apad. A tobozok alakjában kor szerint különbség nem igen volt észlelhető, de igenis azok szerkezete és színe tekintetében, a szerkezet a fiatal fákról szedett tobozoknál általában lazább volt, minek oka az elcsenevészedett magnak ily tobozoknál előforduló nagyobb számában keresendő; a színt illetőleg a vágható s közel vágható korú fák néhány toboza karmin-vörösbe átmenő árnyalatot mutatott, míg a fiatal és túlkoros törzsek tobozainál ez nem tapasztaltatott, ezen színkülönbség azonban inkább az illető termőhely különleges befolyásának tulajdonítható.